

# המעשה הוא העיקר

ראה בהמשך הדף ע"ד ההוראות לה' טבת

וגם לליל ניתל

זאת חנוכה

לנצל יום זה

א. על כל אחד ואחת אנשים נשים וטף לנצל יום זה ("יום טוב"!) - שבו מאירים כל שמונת נרות חנוכה - להשלים הפעולות "דמבצע חנוכה" הן השלמת החסר והן שלימות, עד לתכלית השלימות.<sup>2</sup>

ב. יש לעשות "סך הכל" מכללות הענין דחנוכה, כדי ש"החי יתן אל לבו", להמשיך בעבודת כל השנה כולה במעשה בפועל.<sup>3</sup>

לימוד המאמר בביאור העילוי זאת חנוכה

ג. בודאי ילמדו המאמר או עכ"פ חלק, או שורות אחדות בו, שישנו מרביתו הזקן עם הגהות והערות של הצמח צדק,<sup>4</sup> שמבאר העילוי ד"זאת חנוכה", והעיקר - "לחיות" עם המאמר, שיכול להיות גם לפני הלימוד - שעצם הידיעה שישנו מאמר זה, מעוררת אצלו חיות והתלהבות!<sup>5</sup>

להשלים נתינת דמי חנוכה

ד. כל מי שעדיין לא קיים את המנהג דנתינת דמי-חנוכה, שיחליט תיכף למלא ולהשלים המנהג, "לחטוף" ("אריינכאפנדיק") זאת בימים ובשעות שנתו עוד בחנוכה<sup>6</sup> ובימים הסמוכים לחנוכה, וכל המקדים הרי זה משובח.<sup>7</sup>

זאת למודעי שהליקוט כולל הן השיחות המוגהות והן השיחות הבלתי מוגהות (רשימת השומעים), מתשמ"ח ואילך, והוא על אחריות המלקט בלבד.

- 1) בהערה שם: "להעיר שימי חנוכה נקראים בשם 'ימים טובים'".
- 2) משיחת זאת חנוכה לאחר תפילת שחרית תשמ"ט - התועדויות ע' 90.
- 3) משיחת זאת חנוכה לאחר מנחה תשמ"ט - התועדויות ע' 95.
- 4) לק"ת דרושי שמע"צ פה, ב. אוה"ת חנוכה (כרך ה) תתקס"ב, א. (המאמר מתחיל ע' תתקנ"ז, ואילך, בד"ה ברוך שעשה ניסים). וראה קונטרס "זאת חנוכה" תש"נ סה"מ מלוטט ח"ד ע' קט.
- 5) ש"פ מקץ תשמ"ט - התועדויות ע' 86. ושם: "דוגמא לדבר - מצינו בש"ה שכאשר מאיה סיבה אי אפשר ללמוד, יש לקרוא שמות החומשים, הפרשיות, המסכתות וכו', ונחשב לו כאילו למד". וראה שיחת זאת חנוכה שם ע' 94: "ויש להוסיף בזה ע"פ המבואר במאמרו של רבינו הזקן עם ביאורים הגהות והערות של הצ"צ בענין "זאת חנוכה" - שישנו הענין ד'אז', שהא' הוא יום ראשון דחנוכה, והז' הם שבעת ימי החנוכה שלאחריו, וישנה הענין ד'זאת (חנוכה)", שתחילה באים שבעת ימי החנוכה, ולאח"כ בא יום השמיני, שומר ההיקף, ספירת הבינה, "אם הבנים שמחה" שכוללת כל שבעת הספירות שלמטה ממנה (עד לספירת המלכות, "בת"). . . ועאכ"כ כשלומדים מאמר זה ביחד עם שאר מאמרי חנוכה - בתורה אור, בתורת חיים ובאור התורה וכו'".
- 6) זאת חנוכה תשנ"ב - שיחות קודש ע' 473.
- 7) ש"פ מקץ, זאת חנוכה תש"נ - התועדויות ע' 88-9: "ומפקחין על צרכי ציבור בשבת - בנוגע למנהג ישראל לתת מעות חנוכה לבנים ובנות, שאלה שלא קיימו מנהג זה (בשלימות), ישתדלו להשלים בימים הסמוכים וכו'". ושם ע' 92: "כדי

ה. כדאי שגם אלו שקיימו המנהג יוסיפו, שהרי יש מקום לומר שהיו צריכים ליתן עוד יותר, ובפרט לפי-ערך גודל הנחת-רוח החסידותי שמקבלים מבניהם ובנותיהם, והנחת-רוח שיקבלו בעתיד על ידי זה שיוסיפו בהחנינוך מכאן ולהבא.<sup>8</sup>

ו. גם כשזאת חנוכה חל בשבת ההחלטות על זה [נתינת דמי חנוכה] תהי' ביום השבת, כשנמצאים עדיין בימי החנוכה, ובפרט ב"זאת חנוכה" סיום וחותם דימי חנוכה.<sup>9</sup>

החלטות טובות

ז. בסיום וחותם ימי חנוכה, צריך כל אחד ואחד לקבל החלטות טובות להוסיף ביתר שאת וביתר עוז בכל עניני "נר מצוה ותורה אור", החל מלימוד התורה ובשופי<sup>10</sup>, ובהפצת היהדות ובהפצת המעיינות.<sup>11</sup>

ח. ומה טוב - שיתחילו בזה על ידי עריכת התועדויות<sup>12</sup> נוספת<sup>13</sup> שבהם יוסיפו בלימוד פנימיות התורה<sup>14</sup>, ויקבלו

להדגיש שפעולות אלו הם בקשר ובהמשך וענין אחד ("ניט קיין צוגעטשעפעטע זאך") עם ימי חנוכה. ועיין שיחת "זאת חנוכה" - לאחר מנחה תשמ"ט - ע' 96: וכן יעשה כאמ"א - להשלים נתינת דמי חנוכה שלו, אע"פ שיהי' כבר לאחר תפילת ערבית בביהמ"ד, שהרי, בכל עניני טוב אף פעם לא אבוד (כהפתגם הידוע), ובפרט לאחר הנתינת כח מכל שמונת ימי חנוכה, כולל גם מיום השמיני דחנוכה (שכולל כולם), עד לסיומו וחיתום בשלימות בכל הענינים ובכל הפרטים, הרי בודאי שלא זו בלבד שאין זה אבוד, אלא אדרבה - ביתר שאת וביתר עוז.<sup>15</sup>

(8 שם ע' 92.

ראה ש"פ מקץ תשנ"ב הערה 152 - התועדויות ע' 40: "ביום ראשון, ז' חנוכה, בסמיכות לתפילת מנחה והדלקת נר ח' דחנוכה (החל מלפני מנחה, ובעיקר אחרי מנחה) - נתן כ"ק אדמו"ר שליט"א לכאמ"א מהנשים נשים וטף שיחיו, מטבע של דולר (דמי חנוכה) ושטר של דולר (לצדקה). ולמחרתו ("זאת חנוכה", לאחר מנחה ומערב) נתן עוה"פ כנ"ל לכל הנאספים שיחיו. (המו"ל)."

וראה ש"פ ויגש, ה' טבת תשנ"א - התועדויות ע' 103: "ולהעיר מהשייכות המיוחדת דמצות הצדקה לחנוכה, כמודגש גם בהמנהג דנתינת מעות חנוכה, ובמילא, יש להמשיך ולהוסיף בזה גם לאחר חנוכה, וגם ביום השבת (באופן המותר, ע"י הכנסת אורחים, וכו"ל). ומטעם זה היתה חלוקת דמי חנוכה בשנה זו גם במוצאי חנוכה (דבר חדש) - כדי לעורר ולזרז עוד יותר להוסיף במצות הצדקה, למוסדות של צדקה, או ליחידים הזקוקים לעזר וסיוע וכו'".

9) ש"פ מקץ, זאת חנוכה תש"נ - התועדויות ע' 92. ושם: "גם בנוגע למקומות שבהם יפרסמו הדברים לאחר הבדלה, ובמילא, לאחר חנוכה - כיון שמדגישים שדברים אלו נאמרו בהתועדות שהתקיימה כאן בבית-הכנסת ובית-המדרש שמגדלין בו תורה ותפילה וגמ"ח, בד' אמותיו של נשיא דורנו- ביום הש"ק זאת חנוכה, מובן, שהפעולות בהמשך לזה שייכות לחנוכה".

10) ראה ש"פ מקץ, זאת חנוכה תש"נ - התועדויות ע' 88: "הן נגלה דתורה והן פנימיות התורה, ובפשטות - להוסיף בלימוד התורה בשופי, הן באיכות הלימוד והן בכמות הזמן, ע"ז ש"גוזל" מהזמן שעוסק בעניני פרנסה, ובודאי ימצא לו הקב"ה ריבוי כסף וזהב עבור כל צרכיו, הידור בקיום המצוות, שכן לימוד עבור בניו ובנותיו, דנוני ומתנות לנשואי בניו ובנותיו, נוסף על כל המצטרף להנהגת הבית באופן של הרחבה, כפי שראוי לכאמ"א מ ישראל, בני אברהם יצחק ויעקב".

11) שם: ועד"ז בנוגע להתעסקות בהפצת התורה והיהדות ובפרט הפצת המעיינות חוצה - שההתעסקות בזה צריכה להיות מבלי לגרוע ח"ו מפני ההוצאה שבוה, כיון שבדאי ימצא הקב"ה ריבוי כסף וזהב ככל המצטרך, וכאמור, שטבע העולם ראוי להשלימות בהפצת המעיינות חוצה, ועד שהכסף וזהב ישנו כבר "במזומן" (אלא שיכול להיות בכמה אופנים - שנמצא בכיסו, או ע"ג המדף, או שצריך לילך למקום מסויים כדי ליקח הכסף וזהב שניתן כבר לרשותו)."

12) וראה ש"פ מקץ, זאת חנוכה תש"נ - התועדויות ע' 92: "ובפשטות - התועדות חסידית עם אמירת לחיים, וכמובן, בכלים דתיקון, שבהם יומשכו האורות מרובים דתורה".

13) ושם ע' 88: "לאחרי מנחה בזמן 'רעוא דרעוין', וכן במוצאי שבת, "סעודתא דדוד מלכא משיחא" (ובימים הסמוכים)."

14) ושם ע' 92: "נוסף על ההתעוררות וקבלת החלטות טובות ע"ד הפצת המעיינות חוצה, ילמדו גם בהתועדות עצמה פנימיות התורה, עכ"פ בקיצור,

מוקדש לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח, ולעילוי נשמת בת דודי מרת רייזל (ראזע) ב' צבי הירש ע"ה ריווקין נפטרה ביום י"ב כסלו ה'תשס"ג. ג. צ. ב. ה.

נא לתלות על כותלי בית הכנסת, ומצווה לפרסם בכל מקום! כתובתינו באינטרנט: <http://www.moshiach.net/blind>

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

## דיין - דהספרים - נצח

ב. מכאן ולהבא צריך להיות חיוזק והוספה בלימוד התורה ביתר שאת וביתר עוז, וזהו "אבן הבוחן" לנצחונם האמיתי של הספרים, "דיין - דהספרים - נצח"<sup>22</sup>.

ג. בפשטות - להוסיף בקביעות עתים לתורה, כולל ובמיוחד - לימוד ברבים, "עשרה שיושבים ועוסקים בתורה", מתוך "דיבוק חברים" ו"פלפול התלמידים"<sup>23</sup>.

ד. ולכל ראש נלימוד המשניות, ועל דרך זה ללמוד בספרים אלו שנפדו<sup>24</sup> לימוד המביא לידי מעשה, עד ללימוד ההלכות<sup>25</sup>, בספר הרמב"ם, בשולחן ערוך ונושאי כליו כו', ובפנימיות התורה, תורת החסידות, שעל ידי זה יכולים לקיים המצוות שחיובן תמידי בכל רגע, אמנות ה', יחודו אהבתו ויראתו כו'<sup>26</sup>.

ה. ועוד וגם זה עיקר - שהלימוד עצמו הוא באופן שחודר כל המציאות שלו, "כל עצמותי תאמרנה", "ערוכה בכל רמ"ח אברים", מהמוח שבראש עד להעקב שברגל, בכל החיות וההתלהבות כו'<sup>27</sup>.

התוועדות ע' 61: "ה' טבת הוא יום שקשור עם ענין ה"גאולה" - הגאולה והפדיון דספרי רבותינו נשיאנו. ותיכף בסמיכת לה"גאולה" קיימת ה"תפלה" ובקשה כו' על הספרים שעדיין מחכים לפדיונם, ועוד ועיקר - התפלה על הפדיון הכללי בגאולה האמיתית והשלמה".

(22) שם עמ' 168: "הספר תורה עצמו מדגיש ששלימותו ע"י הלימוד והגיעה כו' בשאר ספרים שמשמשים בהם ללימוד יום-יומי, ונמצא, שנצחונם של הספרים ע"פ התורה - כמפורש בהספרים עצמם - הוא (לא בכך שמכאן ולהבא ישמרו עליהם בכבוד גדול, שלא ליגע בהם וכו', ע"ד ובדוגמת השמירה על ס"ת בארון הקודש כו', אלא אדרבה) שמוסיפים עוד יותר בהשימוש והלימוד בהספרים, ואדרבה - ככל שמוסיפים יותר ללמוד בהספרים, ניתוסף יותר בכבודם של הספרים (גם אם יבלה ויקרע הספר מרוב לימוד), ועד שע"ז ניתוסף גם בכבוד והשלמות דה"ת (שחייבים לשומרה בארון הקודש וכו'), שעיקרה ותכליתה, כאמור, "ולמדה גו' שימה בפיהם", ע"י הלימוד בהספרים הנדפסים. . . ודוגמתו בנד"ה, שהספרים עצמם מכריזים שתכליתם ומטרתם (ובמילא, גם כבודם) - הלימוד בהם, אפילו על חשבון שלימותם של הספרים, שיבלו ויקרעו מרוב הלימוד".

(23) ש"פ ויגש תשמ"ח - התוועדות ע' 168. ושם הערה 45: "לפי שאין התורה נקנית אלא בחבורה", ולא באופן ש"יושבים בד בבד (ביחיד) ועוסקים בתורה. . . שמשפשים כו' (ברכות בסופה)".

(24) משיחת אור לה' טבת תשנ"ב - התוועדות עמ' 60: "מה"ספר" הראשון בתורה שבע"פ - ספר המשניות. ועפ"ז מובן עוד יותר כיצד פדיון הספרים מביא להפדיון הכללי דהגאולה - כמפורש בפסוק "ציון במשפט תפדה גו', היינו שע"י לימוד התורה [שבזה מתבטא כנ"ל הנצחון ופדיון האמיתי של הספרים] - נפעלת הפד"י של "ציון", ובפרט ע"י לימוד הספרים, מתחיל מספר המשניות - כמאמר חז"ל "אין הגליות הללו מתכנסות אלא בזכות המשניות".

וה"ציון במשפט תפדה" הוא בהדגשה יותר - ע"י הלימוד בספרים אלו שנפדו [הערה 18: ויש לומר, שגם כינוס הגליות שנעשה "בזכות המשניות" הוא בהדגשה יתירה ע"י לימוד המשניות וע"ז זה בספרי פס"ד שנפדו משבי - כי, טעם הדבר שבזכות המשניות הגליות מתכנסות הוא לפי שעל ידה נפעל ביור הניצוצות שבעולם. ונת"ל שע"י פדיון ספרים בתורה נתוסף בהכח לפדיון ניצוצות שבעולם] ...וע"י עצם ההחלטות בזה - הרי מכיון שהקב"ה רואה שההחלטות הן אמיתיות ובדאי יקיימו אותן [הערה 21: ובפרט שההחלטות מתקבלות במקום קדוש, וב"בית המשולש" - בית תפלה, בית תורה ובית מעשים טובים (כמדובר במ"ס)].

(25) וראה שם הערה 15: "ראה ה' ת"ת לאדה"ו רפ"ב, ש"בזמן הזה גם הלכות פסוקות של פסקי הגאונים הפוסקים כמו הטור והשר"ע והגהותיו בכלל משנה יחשבו". ועפ"ז אולי י"ל ש"ה גם ביחס לנדר"ד. ועפ"י".

(26) ש"פ ויגש תשמ"ח - התוועדות ע' 168: "כמ"ש דע את אלוקי אביך ועבדהו בלבב שלם".

(27) שם ע' 168-9: "ובלשון חז"ל מ"ה להלן באימה וביראה וברתת ובזיעה אף כאן כו' היינו, ש"עסק התורה שבכ"ז ובכל זמן (גם בזמן הגלות, גם בחושך כפול ומכופל

החלטות טובות בנוגע לימים שלאחרי זה: להוסיף בלימוד פנימיות התורה ובהפצת המעיינות חוצה וכו' ובכל עניני טוב וקדושה<sup>15</sup>.

## פירסום

ט. בודאי יפרסמו הדברים [על דמי חנוכה, והחלטות טובות כו'], בכל מקום ומקום, והעיקר - שהדברים יפעלו פעולתם במעשה בפועל<sup>16</sup>.

## הפעולה נמשכת<sup>17</sup>

י. בהימים שלאחרי חנוכה<sup>18</sup>, יש להמשיך בקיום ההוראות והלימודים מימי החנוכה - "הלוך ומוסיף" מיום ליום בכל עניני טוב וקדושה, ולהמשיך בהוספות אלו במשך כל השנה כולה<sup>19</sup>.

## ה' טבת - "דיין נצח"\*

### "נזכרים ונעשים"

א. הימים האלה נזכרים ונעשים מידי שנה בשנה, "נזכרים"<sup>20</sup> ועל ידי זה "נעשים" אותם הענינים שהיו בפעם הראשונה - להקבע ל"יום סגולה" ו"עת רצון" בכל הקשור לנצחונם של הספרים<sup>21</sup>.

בכמות הזמן, משא"כ באיכות, שהרי מדובר אודות לימוד פנימיות התורה הקשורה עם פנימיות הנפש".

(15) ש"פ מקץ, זאת חנוכה תש"נ - התוועדות ע' 88.

(16) שם ע' 89.

(17) ראה ש"פ מקץ תשמ"ט - התוועדות ע' 77 הערה 84: "במכ"ש וק"ו מכל הימים טובים שהשפעתם נמשכת ומאירה על ובכל השנה".

(18) ראה שיחת "זאת חנוכה" - לאחר מנחה תשמ"ט - התוועדות ע' 95: "ובהדגשה יתירה ביום הסמוך לחנוכה - דאף שבחנוכה לא קבעו המנהג ד"אסרו חג" (ויש לעיין ולפלפל בזה כו'), הרי, מובן וגם פשוט, שהפעולה דימי חנוכה שנמשכת בכל הימים שלאח"ז היא באופן שכל הסמוך סמוך יותר וכל הקרוב קרוב יותר ניכרת בו יותר הפעולה וההשפעה דחנוכה, ועאל"כ ביום הראשון שלאחרי חנוכה, ובפרט בלילה שלו, בתחילת הלילה, לפני תפילת ערבית - שבדאי קשור ושייך ביותר לסיום וחזרת ד"את חנוכה".

(19) משיחת ליל ה' טבת תשמ"ט - התוועדות ע' 100. ושם ע' 99: "מובן וגם פשוט, ש"אבן הבוחן" האמיתי לבדוק באם קלט האדם את עניני החנוכה בפנימיות, בתוך תוכו. . . ביום שלאחרי חנוכה, כאשר רואים שגם אז הוא ממשיך ומקיים את ההוראות של חנוכה במעשה בפועל. עיי"ש הביאור בארוכה. וראה גם ש"פ מקץ תשמ"ט - התוועדות ע' 77: "שבהמשך הפעולה דימי חנוכה בימים שלאח"ז יש עילוי גדול יותר - מכיון שאין זה מצד הציווי, כי אם, חידוש שישראל מוסיפים מצד עצמם, ע"ד העילוי דדברי סופרים על דברי תורה, העילוי דמנהג ישראל על דברי סופרים, ועד לענין שאינו אפילו בגדר החיוב ד"מנהג ישראל", כבנדר"ד, המשכת ימי חנוכה על ובכל השנה כולה".

(\*) היום בו "דיין נצח" באופן גלוי לעיני כל העמים (בבית המשפט הפדרלי) בנוגע לספרי רבותינו נשיאנו שבספריית ליובאוויטש.

(20) "כפי שכבר הכריזו ובאופן של פירסום - פרסומי ניסא".

(21) ש"פ ויגש תשמ"ח - התוועדות ע' 164-5. ושם ע' 174: "ויהי רצון ש"יום סגולה" ו"עת רצון" זה, - ובפרט ביום השבת לאחר חצות, "עת רצון", "רעוא דרעיון", והמשכו במוצאי שבת קודש זה, סעודת מלוה מלכא, "סעודת דדוד מלכא משיחא", כפי שהכריזו על התוועדות חסידים בקשר להספרים - ינוצל באופן המתאים, ובתכלית השלימות וכו'". ושם ע' 164: "ומכיון שמדובר אודות ספרי בקנה-מדה עולמי, המהוה אוצר בלום עבור היהדות התורנית כולה - מובן, שנצחונם וגאולתם של ספרים אלה (בה' טבת) ה"ע של נצחון וגאולה עבור היהדות התורנית כולה, כולל ובמיוחד - נצחון וגאולה להמשך והרחבת הפעולות דהפצת התורה והיהדות והפצת המעיינות חוצה, עד לתורת החסידות דכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, באופן ד"מוסיף והולך", תוך כדי התגברות על כל המניעות והעיכובים, בדרכי נועם ודרכי שלום, ובאופן ד"פדה בשלום נפשי גו' כי ברבים היו עמד", שגם אנשי אבשלום התפללו לנצחונם של דוד". ועיין בשיחת אור לה' טבת תשנ"ב -

מוקדש לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח, ולעילוי נשמת בת דודי מרת רייזל (ראזע) ב' צבי הירש ע"ה ריווקין נפטרה ביום י"ב כסלו ה'תשס"ג. ג. צ. ב. ה.

נא לתלות על כותלי בית הכנסת, ומצווה לפרסם בכל מקום! כתובתינו באינטרנט: <http://www.moshiach.net/blind>

יחסי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

י. ובודאי יסבירו להילדים שלא יחששו מלהרבות בשימוש הספרים מחשש שיתקלקלו ויקרעו וועל דרך זה בנוגע להקטנים ביותר, שגדול יותר החשש<sup>35</sup> - מכיון שיבטיחו להם שיקנו להם ספרים חדשים ומהודרים עוד יותר<sup>36</sup>.

### נתינה לצדקה לקניית ותיקון ספרים

יא. בתשמ"ח נתן כ"ק אדמו"ר מה"מ דולר נוסף - כהשתתפות בקניית ספרים חדשים, או בתיקון ספרים ישנים, או לתת ליהודי אחר שהוא יקנה או יתקן ספרים, כולל - ספרי פנימיות התורה, כפי שהונהג לאחרונה שישתדלו לקנות ספרים של פנימיות התורה שבכתב או בדפוס<sup>37</sup>.

### הוזלת מחיר הספרים

יב. הצעתי, שיתדברו עם מוכרי הספרים והמוציאים לאור - להכריז על הנחה מיוחדת על ספרי קודש בכל מקצועות התורה, מתוך מטרה להקל ולעודד את רכישת הספרים, ועל ידי זה - הלימוד בהספרים<sup>38</sup>.

### לזרז ה"פדיון שבויים" על ידי רכישת ספרים

יג. כל אחד ואחת, אנשים נשים וטף, יכולים לזרז את הפדיון וההשבה של הספרים והכתבים [הנמצאים בשבי] במדינה ההיא על ידי זה שיעשה ענין דוגמתו - על ידי שיביא [או יקנה<sup>39</sup>] לביתו ולספרייתו וכיוצא בזה, ספרי (וכתבי) קודש חדשים<sup>40</sup> בדברי תורה, בהוספה על הספרים שיש לו מקודם<sup>41</sup>.

פרטי, צ"ל בית תורה תפלה וצדקה, שיקויים בו "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", בדוגמת "מקדש מעט". ועיין שיחת מוצאי ה' טבת תשמ"ט - התוועדות ע' 103: "ובפרט שלאחרונה נהוג שלקטנים יש ספרי קודש משלהם (ולא רק מאכלים ולבושים משלהם), שזה מוסיף חיזוק ונועם בחייהם".

35) תשמ"ח שם הערה 89: "ועד"ז בנוגע להקטנים ביותר, שגדול יותר החשש שיקלקלו ויקרעו הספרים - כמארז"ל על הפסוק "ודלגו עלי אהבה", "אפילו התינוק מדלג על האזכרה... ודילגו עלי אהבה", וטעם הדבר - מכיון שמציאות התורה (ספרים) היא בשביל ישראל, "צו את בני ישראל, דבר אל בני ישראל".

36) שם ע' 172-3.

37) שיחת מוצאי ה' טבת תשמ"ט - התוועדות ע' 103-4: "וע"פ המנהג לאחרונה לקשר עם ענין הצדקה, נקשר גם ענין זה (הספרים), ובאופן של חידוש, דבר שלא היה דוגמתו בעבר: כרגיל, הסיום הוא בחלוקת שטר הצדקה, לכאור"א מהאנשים הנשים והטף, ועכשיו נוסף עוד שטר אחד - כהשתתפות בקניית ספרים חדשים... לקנות ספרים של פנימיות התורה שבכתב או בדפוס (ולא רק ללמוד את הענינים באופן שזוכרים אותם בע"פ)". ולהעיר משיחת ב' ליום הבהיר ה' טבת תשנ"ב - שיחות קודש ע' 477-479: "כפי שגלך כעת לעשות כאור"א מכס שליח לצדקה, ע"י נתינת ב' שטרות: האחד - לעשות בו כטוב בעיניו, והשני - לענין הצדקה... [אח"כ נתן כ"ק אדמו"ר שליט"א לכאור"א מהאנשים ש' ב' שטרות של דולר: האחד - לעשות בו כטוב בעיניו, והשני - לצדקה, ובהוספה מדיל"ל".

38) ש"פ ויגש ה' טבת תשמ"ח - התוועדות ע' 171: "על ה"שולחן ערוך" ושאר ספרי של הב"י, לרגל שנת החמש מאות להולדתו... ו"מצוה גוררת מצוה"... בכל מקצועות התורה, בקשר ובשייכות עם שנת הקהל".

39) ראה ש"פ ויגש תשנ"ב - שיחות קודש ע' 488: "וכפי שנהוג, שרכישת הספרים והכתבים היא דוקא תמורת תשלום מסוים, בכדי שהקונה ייחס חשיבות לדבר, מכיון ששילם עבורו".

שאלתי פעם את כ"ק מו"ח אדמו"ר - שהי' מוציא לאור מזמן קונטרסים, וצוה שיפדיו על-גבי הקונטרס את מחירו (כך וכך אגורות, במטבע מסויים שהי' שוה-כסף) - מהו הצורך להפדיון על הקונטרס את מחירו, וכי לדי בזה שאומרים ותובעים זאת?!

כ"ק מו"ח אדמו"ר ענה לי - שמכיון שנמצאים (ומתעסקים) בעולם ("אז מ'האט צו טאן מיט אן עולם") מלשון העלם והסתר, צריכים לשלול את כל הענינים המסוגלים להגרם מצד ההעלם והסתר שבעולם. וכיון שאמרו חז"ל "אסיא דמגן במגן (שמרפא בחינם) - מגן שוה", הרי מזה מובן גם לענינו, אשר התורה מביאה רפואה לעולם,

ו. [וכן] לעורר רבים מישראל להוסיף בלימוד התורה, עפ"י הציווי "ואהבת לרעך כמוך", שהיא "כלל גדול בתורה", ויתירה מזה "זו היא כל התורה כולה, ואידך פירושא הוא"<sup>28</sup>.

### רכישת ספרי קודש בכל בית פרטי<sup>29</sup>

ז. בכל בית פרטי [וגם בחדר האוכל<sup>30</sup>] של כל אחד ואחד מישראל צריכים להיות ספרי היסוד של יהדות (נוסף לחומש, סידור, תהילים, ובבית חסידי - גם ספר התניא וכו'), כולל ובמיוחד ספרי הלכה בענינים הנוגעים לחיי היום-יום, שילמדו בהם לעתים קרובות, כדי לדעת את המעשה אשר יעשו<sup>31</sup>.

ח. וכן בנוגע לחתן-כלה שמתכוננים לבנות בית יהודי - שביחד עם ההשתדלות להכין כלי הבית, "מטה וכסא ושולחן ומנורה" יש להשתדל (ואדרבה - לכל ראש) שבבית יהיו ספרי קודש, שילמדו בהם כו', ועד שנעשה "בית מלא ספרים"<sup>32</sup>.

ט. לכל ילד וילדה (גם הקטנים ביותר, שהגיעו לכלל הבנה, משהתינוק מתחיל לדבר כו') יהיו ספרי קודש משלהם, כמו: סידור, חומש, ותהלים, [תניא קטן<sup>33</sup>], ספרים שיהיו ברשותם ואחריותם, ויניחום בחדרם<sup>34</sup>.

דגלות זה האחרון) הוא דבר ה' ממש שנאמר למשה בסיני... כאילו קבלה היום מהר סיני, כמודגש בנוסח דברכת התורה שבכל יום - "נותן התורה", לשון הוה".

28) שם ע' 169.

29) ראה שיחת מוצאי ה' טבת תשמ"ט - התוועדות ע' 103: "יום זה קשור עם ענין הספרים, וממילא מובן שכעת הוא זמן המתאים להזכיר עוה"פ אודות גודל ענין הספרים: מבורר בפוסקים ובפרט ברא"ש (וכמדובר פעם בארוכה)... שבזמנינו, קניית ספרי-קודש היא בכלל קיום המצוה דכתיבת ספר תורה מדאורייתא. זאת ועוד: מצות כתיבת ס"ת היא (לרוב מוני המצוות) המצוה האחרונה שבתרג"ג מצוות. ומכיון שכל עניני התורה הם בדיק ובתכלית הדיוק, ובפרט הענינים שבתחילת או בסיום התורה, מובן איפוא גודל הענין שבמצוה זו - להיותה האחרונה שבמנין המצוות.

ואפ"י לדעת אלו החולקים וסוברים שבקניית ספרי קודש אין קיום מצות עשה דאורייתא, הרי, גם לשיטתם מקיימים בזה (לכה"פ) מצוה מדברי-סופרים, אשר "חביבין עלי דברי סופרים" ח"חמורין עלי דברי סופרים".

נמצא, שכלכ"ע) ישנה חשיבות מיוחדת בקניית ספרי קודש (בזמן הזה).

ותירה מזו: בקניית ספרי קודש יש את ב' העילויים יחד, הן העילוי דמצות עשה מדאורייתא (כדעת הרא"ש), והן העילוי דמצוה מד"ס (לשיטה הב').

ויש להוסיף, שכמ"כ הוא גם בנוגע ל"כתבים" בכלל, ובמיוחד כתבים של פנימיות התורה - שיש להם הענין והתוקף דספרי קודש".

30) עיין ש"פ ויגש תשנ"א - התוועדות ע' 103: "ועד"ז בנוגע לספרי-קודש שצריכים להיות גם בחדר האוכל, כיון שבעת הסעודה צריכים לומר דברי תורה, וכשמתעורר איזה ספק כו' יכולים לעיין בתוך הספר שנמצא בסמיכות מקום".

31) ש"פ ויגש תשמ"ח - התוועדות ע' 171.

32) שם ע' 171-2: "כולל הפי" - שכל מציאות הבית וכלי תשמישו חזורים בתוכנם של ה"ספרים", ובשלשון חז"ל "בית ועד לחכמים". ובהערה 84: "להעיר גם מ"מ"ש בפרשתנו "ואת יהודה שלח לפניו גו' להורות לפניו גושנה", "לתקן לו בית תלמוד שמשם תצא הוראה", היינו, שלפני ההתיישבות במקום מסויים צריכים לעשות שם "בית תלמוד שמשם תצא הוראה", ודוגמתו גם בנוגע להתיישבות בבית פרטי, שתחילה יש לעשות בו "בית תלמוד", "בית ועד לחכמים". ועיין ש"פ ויגש תשנ"א - התוועדות ע' 103: "ויש להוסיף בדיוק הלשון "בית מלא ספרים" - ש"מלא" לאמיתו פירושו ש"א" למלא עוד יותר, כי, כל זמן שיכולים למלא עוד יותר, אינו "מלא" בשלימות. ובנד"ד - שכל זמן שישנו ספר בעולם ששייך לבית זה ולעת-עתה ה"ה מוחץ להבית, אין זה עדיין "בית מלא ספרים" לאמיתו. ולכן, יש להמשיך בכנה"ל באופן ד"המתחיל במצוה אומרים לו גמור", עד לגמר ושלימות הענין".

33) משיחת ל"ב שבט תשנ"ב - התוועדות ע' 265.

34) ש"פ ויגש תשמ"ח - התוועדות ע' 172: "שבדאי יעשוהו חדר של תורה ותפלה, ע"ז שיתפללו וילמדו בהם, וכן חדר של צדקה, ע"ז שתהי' בחדרם קופת-צדקה שבה יתנו צדקה בכל יום חול (כמדובר כמ"פ שכל בית פרטי, וכל חדר

מוקדש לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח, ולעילוי נשמת בת דודי מרת רייזל (ראזע) ב' צבי הירש ע"ה ריווקין נפטרה ביום י"ב כסלו ה'תשס"ג. ג. צ. ב. ה.

נא לתלות על כותלי בית הכנסת, ומצווה לפרסם בכל מקום! כתובתינו באינטרנט: <http://www.moshiach.net/blind>

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

תורנית, שתכלול ספרים בכל מקצועות התורה (או להרחיב את הספרי' הקיימת) לתועלת הציבור כולו.<sup>47</sup>

#### הרחבת ספריית אגודת חסידי חב"ד

כ. מבקשים<sup>48</sup> מכבוד הרבנים, מחברי ספרים, והמוציאים לאור, שיזילו מוטבם לשלוח העתק בתור תשורה לספרי' הגדולה של אגודת חסידי חב"ד ליובאוויטש - להוסיף ולהרחיב הספרי'.<sup>49</sup>

כא. וכן מבקשים מאספני ספרים שיש ברשותם ספרים מיוחדים, מדפוסים נדירים כו', מעזובן קרובי משפחה וכיוצא בזה (שאין זקוקים להם ללימוד כו') - לתרם לספרי' הגדולה של אגודת חסידי חב"ד ליובאוויטש, לטובת הציבור והכלל.<sup>49</sup>

כב. הכוונה [בהנ"ל] היא לספרים בכל מקצועות התורה, גם לספרים וכתבי-עת בשאר מקצועות כו',<sup>50</sup> ויתרה מזה - אפי' לספרים שבניגוד לתורה, שלפעמים יש צורך להסתכל גם בהם, בבחי' "ודע מה שתשיב לאפיקורס"<sup>51</sup>.

כג. והתורה [להנ"ל אות כב] - תורת הציבור והכלל - נתונה מלמפרע, כך, שהמנדבים לא ימתינו למכתב אישור ותודה על משלוח הספרים, מכיון שאין הזמן גרמא כלל להשיב ולאשר לכל אחד ואחת.<sup>52</sup>

#### הוספה - ספרים

##### ספרים כפולים

כד. כדי לבטל החשש שהספרים יבלו מרוב שימוש - העצה לזה, שיש לו ספרים כפולים, שעל ידי זה ישמר גם הנוי הספרים.<sup>53</sup>

##### להשתדל ביותר להג' גם טעויות דמוכה

כה. יש להשתדל ביותר להג' גם טעויות דמוכה, כדי שלא יהי' בבחי' "ספר שאינו מוגה", עליו אמרו "אל תשכן באהלך גו"<sup>54</sup>.

##### אשרי חלקם של אלו שהתעסקו בהדפסת ספרים

כו. אשרי חלקם וגודל זכותם של כל אלו ושל יוצאי חלציהם שי' שהתעסקו וממשיכים להתעסק בהדפסת הספרים, [מאמרי חסידות] על ידי סיוע בממונם, או טירחא בגופם וכיוצא בזה.<sup>55</sup>

(47) ש"פ ויגש תשמ"ח - התוועדות ע' 173: "...שנוסף להספרים המוכרחים, סידורים, חומשים, ספרי תהילים וכו'". ובהערה 90: "להעיר ממאמר ד' צדקתו עומדת לעד, זה הכותב ספרים ומשאלין לאחרים".

(48) תשמ"ח שם ע' 173: "כפי שפורסם בשעתה בהוראת מייסדה ומנהלה של הספרי', כ"ק מ"ח אדמו"ר נשיא דורנו, לאחר העתקת הספרי' למדינה זו" (ראה לדוגמא: אג"ק אדמו"ר מהר"צ ח"א ע' שצה. ועוד).

(49) ש"פ ויגש תשמ"ח - התוועדות ע' 173.

(50) שם: "כי, גם ספרים אלה יכולים להוסיף בעבודת ה' (כמאמר המשנה "כל מה שבא הקב"ה בעולמו לא בראו אלא לכבודו").

(51) ש"פ ויגש תשמ"ח - התוועדות ע' 173: "אם כי, השימוש בסוגי ספרים אלה אינו אלא אותם הראויים לכך, שיועדים "להשתמש בהן לעבודת ה' או לתורת". וראה שיחות קודש שם ע' 489: "וכידוע השאלה ששאלו את נשיא דורנו, כשמצאו שבספרי' היו ג"כ ספרים כאלה, דלכאורה הרי זו שאלה של איסור עבודה-זרה, ואם כן הרי זה ב"שקשך תשקצנו ותעב תתעבנו", אלא שגם ענינים אלה מוכרחים לעניני קדושה, כדי לידע "מה שתשיב לאפיקורס", וכמדובר כמ"פ".

(52) שם: "ולהעיר שתורתם ספרים וכו' לספרי' חשובה - יש בזה ע"ד שמצינו בדני קדושין ש"באדם חשוב... בההיא הנאה דקא מקבל מתנה מינה גמרה ומקניא לי' נפשה".

(53) ש"פ מקץ, זאת חנוכה תש"נ - התוועדות ע' 90.

(54) ש"פ האזינו, שבת טובה תש"נ - התוועדות ע' 88-9: "שזכר בתואר ושם שלא כדאי להזכירו בפרוש (היפך הענין ד' צדק)".

(55) ש"פ חוקת תנש"א - התוועדות ע' 419.

יד. וכל הזריז הרי זה משובח - שיתחילו לקבל את ההחלטות בזה כבר עתה, ולקיים זאת בהקדם האפשרי.<sup>42</sup>

טו. הנ"ל כולל גם על ידי עשיית הזמנה מראש (וכן לשלם) על המינני לקבלת ספרים חדשים שיוציאים לאור אחר כך (בלשון הידוע הנדפס בכמה ספרים - "פרענומערנאנטן"), ובשעת ההוצאה לאור של הספר מקבלים אותו המנויים תיכף ומיד.<sup>42</sup>

טז. נוסף על זה שכל אחד ואחת יוסיף בהספרי' שלו - יש לפרסם זאת גם בסביבתו, ולבאר את גודל הענין שבזה וכו'.<sup>43</sup>

#### לתת ספרים במתנה

יז. ידוע מנהג ישראל שנותנים מתנה לחתן - ש"ס, ולכלה נותנים סידור קרבן מנחה<sup>44</sup>, (ובימינו אלה, יתנו להן ספרי הלכה בענינים השייכים להנהגת הבית "בלשון ברורה ודרך קצרה", בלשון הקודש, או מתורגם לשפת המדינה וכו'), וכל המרבה הרי זה משובח.<sup>45</sup>

יח. ראוי ונכון לנצל את מנהג ישראל, לתת ספרי קודש הנדפסים כמתנה לאחרים, כולל ילדים קטנים, לקראת שמחה שלהם או לפני חג וכיוצא בזה.<sup>46</sup>

#### הקמת והרחבת ספריות ציבוריות

יט. בכל מקום ומקום שהקימו ויקימו בית ציבורי לתורה תפילה וצדקה, וכיוצא בזה - יש להשתדל להקים ספרי'

שבאם משהו יחשוב שרכישת הקונטרס יכולה להיות בחינם, "במגן" - אע"פ שהוא מביא רפואה לעולם - הרי הוא יכול להסיק מכך, ש"מגן שוה". ולכן צריכים לשלול זאת עד כדי כך, שמדפיסים על הקונטרס עצמו את מחירו.

אבל על התשלום כשלעצמו לא היתה הקפדה מיוחדת, וממילא מובן שלפעמים התשלום לא ה' מעכב וכו'".

(40) ראה ש"פ ויגש תשנ"ב - שיחות קודש עמ' 487: "כלומר, כא"א יחליט תיכף ומיד עתה, עוד ביום השבת, להוסיף ספרים וכתבים על מה שיש לו מכבר, כולל גם - שאינו מסתפק בספרים שרכש בערב שבת קודש אחר הצהריים, אפי' לא בכמות הספרים שהיתה לו בערב ש"ק קודם הדלקת הנרות, ואפילו לא בספרים שניתוספו אצלו ביום הש"ק עד-עתה באופן המותר, כמו ע"י מתנה וכו' - אלא הוא מוסיף בזה עוד ועוד".

(41) התוועדות תשנ"ב עמ' 75. וראה שם בשיחות קודש ע' 487-8: "וזוהי ההוראה לפועל שיש לקחת מההתוועדות - שכא"א ירכוש ספרים וכתבים נוספים לספרייתו, שעי"ז מיתוסף גם בכל הספרים שיש לו כבר. וכפי שרואים גם בפשטות, שע"י כל ספר וכתב-יד שמתווסף, נפעלת הוספה גם בהבנה והשגה בשאר הספרים והכתבים, ע"פ - ביכולת ההבנה והשגה.

ובהוספה זו נכלל, שאין לו להסתפק בכך שבכל שבוע ושבע מופיעים ענינים חדשים - ישינים שהודפסו מחדש, או ענינים חדשים ממש (קונטרסים חדשים וכו'), אלא הוא רוכש בנוסף לזה עוד ספרים וכתבים חדשים. וזה גופא פועל הוספה אצל המוציאים-לאור והמדפיסים, בידעם שהספרים מגיעים לעוד יהודים וכו'".

(42) ש"פ ויגש, התוועדות תשנ"ב עמ' 76.

(43) ש"פ ויגש תשנ"ב - שיחות קודש ע' 489.

(44) ש"פ ויגש תשמ"ח - התוועדות ע' 172: "סידור עם עברי-טייטש, שהובאו בו כמה דינים השייכים לנשי ישראל בשפה המדוברת (ובימינו אלה, שהנשים לומדות ויודעות וכו', ואינן זקוקות ל"עברי-טייטש", ואולי יתכן שיתביישו במתנה כזו - יתנו להם וכו'").

(45) שם.

(46) ש"פ ויגש תשנ"ב - התוועדות ע' 76. וראה גם ש"פ ויגש תשנ"ב - שיחות קודש ע' 487: "וכנהוג, שנותנים מתנה - ספרים וכתבים של חסידות, הן כתבים ישנים שהודפסו כבר, אלא שמדפיסים אותם שוב, והן ענינים המופיעים לראשונה, ונותנים אותם בעין יפה, לכל אחד ואחת, לאנשים נשים וטף, כולל תינוקות. ומזה יש ללמוד, שנותנים ספרים וכו' צריכה להיות בעין יפה וכו'".

מוקדש לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח, ולעילוי נשמת בת דודי מרת רייזל (ראזע) ב' צבי הירש ע"ה ריווקין נפטרה ביום י"ב כסלו ה'תשס"ג. נ. צ. ב. ה.

נא לתלות על כותלי בית הכנסת, ומצווה לפרסם בכל מקום! כתובתינו באינטרנט: <http://www.moshiach.net/blind>

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

**חופש****לנצל החופש**

א. לנצל את החופש שיש לילדים שנמצאים לעת עתה ב"פאבליק סקולס" (בתי ספר ממלכתיים) - נתונים להשפעת הסביבה הלא-יהודית - להשפיע עליהם להכניסם בסביבה ובית ספר יהודי, וללמוד איתם תורה ויהדות בכלל, חינוך הכשר ועל טהרת הקודש<sup>10</sup>.

ב. וכמובן, להשתדל להשפיע גם על ההורים שהם יכניסו את ילדיהם - תיכף - למוסד חינוך הכשר על טהרת הקודש<sup>11</sup>.

(9) שם.

(10) ש"פ וישב תש"נ - התוועדות ע' 51-52.

(11) שם.

# המעשה

## הוא העיקר

**ניתל****לנצל הזמן של ניתל**

א. ידוע דברי כ"ק מו"ח אדמו"ר ש"נוהגים שלא ללמוד בניתל" (עד חצות לילה), והטעם (כפי ששמע מאביו, הרבי (מהורש"ב) נ"ע) "כדי שלא להוסיף חיות" [באותו האיש ובהולכים בשיטתו עתה<sup>3</sup>].

ב. [ה]זמן של "ניתל" נראה לי לומר שבכל מדינה צריך להיות בליל אידם דמדינה זו בזמן הזה (כ"ה דצמבר - על פי מנין ולוח שלהם (שהוא על פי חשבון תקופת ר' אדא) - ברוב מדינות העולם בזמנו (כולל ארצה"ב), וגם במדינת רוס' כמנינם עכשיו<sup>4</sup>].

ג. הרבי נ"ע נהג אז [בניתל] "לשחק" "שאח", או לעמוד בשעת מעשה והציע איך לשחק, והענין בזה<sup>5</sup>: שאפילו בזמן תחתון ביותר שלא ניתן לברר באופן ישר על ידי לימוד התורה - ינצלו אותו (ולפעול את הברור) עם תועלת על ידי משחק שיש בו חכמה<sup>6</sup>.

ד. ומזה ישנה הוראה ונתינת כח כיצד לנצל הזמן של "ניתל" - לא להיות בטל חס ושלום, אלא לתועלת - ובפרט להוסיף בעניני חכמה<sup>6</sup>, או בהוספה בצדקה וחסד, או בהנהגת הבית וכיוצא בזה<sup>7</sup>.

ה. גם יכול[ים] לנצל הזמן, כדי לצייר לעצמו את דמות פני קדשו של הרבי נ"ע (על ידי התמונה שישנה ממנו, ועל אחת כמה וכמה אלו שזכו בעצמם לראותו)<sup>8</sup>, שזה בלבד (תואר פני קדשו) מוסיף באהבה ויראה וכו' - וכפי שנהג, על מנת ללכת בדרכיו ואורחותיו אשר הורנו<sup>9</sup>.

וזאת למודעי שהליקוט כולל הן השיחות המוגהות והן השיחות הבלתי מוגהות (רשימת השומעים), מתשמ"ח ואילך, והוא על אחריות המלקט בלבד.

(1) ראה ש"פ וישב תש"נ הערה 63 - התוועדות ע' 49: "הלשון 'ניטל' רמז להעדר. וי"א 'ניתל' - מל' תלוי. וניטל גם פ' (ברומית) נולד. זמן הלידה (ממכתב ט' טבת תשל"ה - נדפס בלק"ש חט"ו ע' 554).

(2) הערה 63 שם.

(3) ש"פ וישב תש"נ - התוועדות ע' 50.

(4) שם הערה 63: "דלא כמנינם לפני המהפכה, שהיתה אז ע"פ מנינם לפני זה (שהוא ע"פ חשבון תקופת שמואל)".

(5) שם ע' 50: "כ"ק מו"ח גם סיפר פעם, שאביו הרבי (נ"ע) נהג אז "לשחק" "שאח" . ויש לומר הענין בזה: שעל ידי זה הורה הרבי נ"ע לימוד והוראה, שאפילו בזמן כשלכאורה שייך רק ענין דסור מרע (העדר) - כלומר, תחתון תחתון ביותר וכו'".

(6) שם ע' 50: "עם המעלות (כוונות) ה"ל" ושם: "זוה א) מוסיף חריפות בראש, בכדי שיוכלו אחר כך להבין תורה יותר טוב, ב) מקדש שם שמים, ושבחן של ישראל לעיני כל העמים (שמחשיבים את המשחק) - בראותם שבנ"י הם "עם חכם ונבון" גם בחכמה זו, ג) אפי' כדבר הרשות - יש בזה תועלת לאלו ה"מסחר" שלהם, לא גרוע מעניני מסחר אחרים, ואדרבה - כיון שזהו מסחר שיש בו חכמה".

(7) שם: "שמעתי פעם מתלמידי ישיבה, שבלבושו ה' חסר כפתורים - שהטעם מדוע הוא לא תופר את הכפתורים בלבד - כי אז לא יאחר לו מה לעשות ב'ניתל'! ... אצל תלמידי ישיבה - ליקח בטל - מאן דכר שמי' אלא הוא צריך להשתמש עם הזמן לתועלת, כולל - לתפור את הכפתורים, באופן שיה' צד הימין (מגביר) על צד השמאל (כידוע מנהג ישראל בזה)".

(8) "ע"ד והיו עיניך רואות את מוריק, המייסד של ישיבת תומכי תמימים".

מוקדש לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח,

ולעילוי נשמת הרה"ת ר' רחמים ב"ר יואב ע"ה אנטאן נפטר בדמי ימיו - בליל שמע"צ ה'תשס"ב ת. נ. צ. ב. ה.

נא לתלות על כותלי בית הכנסת, ומצווה לפרסם בכל מקום! כתובתינו באינטרנט: <http://www.moshiach.net/blind>

יחיא אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד